

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové, soudce Filipa Dienstbiera a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobkyně: **Y. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2023, č. j. OAM-7367-7/ZR-2023, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 Az 28/2023-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny. Po invazi, kterou dne 24. 2. 2022 zahájila vojska Ruské federace na území Ukrajiny, žalobkyně odcestovala přes území Rakouska, kde se zdržela pouze několik dní, do České republiky. Zde jí žalovaný na základě podané žádosti na počátku dubna 2022 udělil dočasnou ochranu, kterou po roce (opět na žádost žalobkyně) prodloužil.

[2] Na základě pozdější lustrace v platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany v členských státech Evropské unie (Temporary Protection Platform) žalovaný zjistil, že žalobkyni byla dočasná ochrana udělena již na rakouském území tamními orgány. V záhlaví označeným rozhodnutím proto žalovaný odňal žalobkyni dočasnou ochranu na základě § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“), s odkazem na § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). Odnětí dočasné ochrany žalovaný odůvodnil tím, že žalobkyně v tiskopisu žádosti popřela, že o udělení dočasné ochrany žádala v jiném členském státě Evropské unie, čímž poskytla žalovanému nepravdivé informace podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci.

Žalovaný uvedl, že poskytl-li by žalobkyně pravdivé údaje, její žádost by byla vyhodnocena jako nepřijatelná dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina.

[3] Krajský soud v Brně rozsudkem označeným v záhlaví rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle krajského soudu směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) přímo neupravuje postup členských států pro případ podání opakované žádosti o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě, nicméně dle krajského soudu čl. 28 této směrnice neumožňuje vyloučit osobu z udělení dočasné ochrany z důvodu, že ji dříve získala jinde (výčet směrnicí uváděných důvodů pro vyloučení z dočasné ochrany je dle krajského soudu taxativní). Stejně tak tento článek směrnice brání tomu již udělenou dočasnou ochranu odejmout, jak to učinil žalovaný. Proto skutečnost, že žalobkyně nepřiznala, že požádala o udělení dočasné ochrany v Rakousku, jakož i to, že nezmínila, že jí tam byla dočasná ochrana udělena, dle krajského soudu neměly pro udělení dočasné ochrany v České republice relevanci a nejednalo se o podstatné informace ve smyslu zákona o dočasné ochraně. Odnětí dočasné ochrany není dle krajského soudu možné v případě uvedení jakékoli nepravdivé informace, ale jen informace podstatné, tedy takové, která má souvislost s hmotněprávními podmínkami pro získání dočasné ochrany. Krajský soud shledal § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina, na něž odkazoval žalovaný ve vydaném rozhodnutí, rozporná se směrnicí o dočasné ochraně a neaplikovatelná z důvodu přímého účinku směrnice.

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Za nesprávný označil závěr krajského soudu o rozporu § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina se směrnicí o dočasné ochraně. Stěžovatel naopak považuje tato ustanovení vnitrostátního práva za plně aplikovatelná. Skutečnost, že žadatel požádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě, či ji tam dokonce získal, byla dle stěžovatele podstatnou informací pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci. Z tohoto důvodu je proto další žádost podaná v České republice nepřijatelná. Stěžovatel dále přednesl podrobnou argumentaci, proč považuje citovaná ustanovení lex Ukrajina za slučitelná se směrnicí o dočasné ochraně.

[5] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornila, že v Rakousku již nemůže požívat dočasné ochrany, neboť tam pobývala pouze několik dní. Již déle než rok a půl také nečinila žádné kroky pro její zachování. V Rakousku rovněž nečerpala žádné výhody ani podpory, nejedná se tedy z její strany o zneužití práva. Pokud by nyní pozbyla dočasnou ochranu i v České republice, ocitla by se zcela „mimo systém“ dočasné ochrany.

[6] Stěžovatel reagoval na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 27. 2. 2025, ve věci C-753/23, *Krasiliva*, v němž Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené Nejvyšším správním soudem (usnesení ze dne 30. 11. 2023, č. j. 8 Azs 93/2023-37), týkající se slučitelnosti důvodů nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu a soudní výluky dle lex Ukrajina s unijním právem. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že tento rozsudek nedopadá na situace, v nichž je dán důvod nepřijatelnosti žádosti o udělení dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina (což je i případ

pokračování

žalobkyně). Přesto z něj však vyplývá, že nedůvodnou bude žádost, kterou podá držitel dočasné ochrany disponující oprávněním k pobytu za tímto účelem v jiném členském státě. Získat oprávnění v jiném členském státě je možné jen za předpokladu, že se uplatní buď čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, nebo mechanismus podle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně, který však může aktivovat jen členský stát, do něhož má být cizinec přemístěn. Právo vybrat si členský stát, kde budou cizinci právo na dočasnou ochranu požívat, nezakládá ani prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu čl. 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“). To státním příslušníkům Ukrajiny pouze umožnilo bezvívazový pobyt, aby si během 90 dnů ode dne vstupu na území některého z členských států EU zvolili pro sebe vhodný členský stát, v němž požádají o oprávnění k pobytu. Stěžovatel nadále setrval na důvodnosti kasační stížnosti.

[7] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[8] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti podávané žalovaným správním orgánem Nejvyšší správní soud vymezil již v rozsudku ze dne 30. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze kterého vyplývá, že kasační stížnost lze považovat za přijatelnou, „pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu“. Nejvyšší správní soud neshledal, že by se krajský soud v projednávané věci dopustil zásadního pochybení při výkladu práva nebo se odchýlil od ustálené judikatury. Kasační stížnost je proto nepřijatelná (shodně viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2025, č. j. 9 Azs 199/2023-48, ve věci odnětí dočasné ochrany ukrajinskému státnímu příslušníku stěžovatelem z obdobných důvodů).

[9] Otázkou, zda uvedení nepravdivého údaje ohledně oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie vede nutně k odnětí pobytového oprávnění za účelem dočasné ochrany dle § 5 odst. 7 lex Ukrajina, za použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, se Nejvyšší správní soud (rovněž ve vztahu k obdobné argumentaci téhož stěžovatele) zabýval v nedávném rozsudku ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 Azs 217/2023-36. V něm reflektoval svoji aktuální judikaturu (viz dále) navazující na rozsudek Soudního dvora ve věci *Krasiliva* a dospěl k závěru, že skutečnost, že byl žalobce před podáním žádosti o dočasnou ochranu v České republice registrován jako držitel dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie, bez dalšího neimplikuje odnětí dočasné ochrany v České Republice. Správní orgán, tj. stěžovatel je v takovém případě povinen před odnětím pobytového oprávnění cizince poučit a zjistit, zda bude chtít svá práva plynoucí z dočasné ochrany čerpat výlučně v České republice (bod 29 citovaného rozsudku). V případě kladné odpovědi pak stěžovatel zejména ověří, zda předchozí pobytové oprávnění cizince nezaniklo vydáním povolení k pobytu v České republice, popř. cizince vyzve, aby učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě (bod 28 citovaného rozsudku). Nejvyšší správní soud rovněž dovodil, že „správní orgány ani soudy nemohou vycházet pouze z údajů obsažených v informačním systému

členských států Temporary Protection Platform (TPD). Ten totiž představuje pouhou pomůcku, kterou správní orgány členských států využívají k evidenci držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany“ (rozsudek ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, bod 43). Odňal-li tedy stěžovatel žalobkyni dočasnou ochranu bez dalšího pouze z důvodu, že neuvedla, že jí již byla udělena v jiném členském státě Evropské unie, nemohlo žalobou napadené rozhodnutí obstát.

[10] Ke stěžovatelově argumentaci rozporující závěr krajského soudu, že z pohledu unijního práva nelze považovat za nepřijatelnou [ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina] žádost cizince, kterému již byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě, Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji početnou judikaturu, která tuto argumentaci vyvrací (rozsudky ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024-37, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 2 Azs 269/2024-33, nebo ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 Azs 4/2025-49, a další).

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 52), a proto je namístě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Žalovaný (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalobkyni v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2025

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu